

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

عنوان:

**بررسی شیوع رفتارهای پرخطر در نوجوانان شهر قزوین در سال
۱۳۹۰-۹۱**

مجری / مجریان طرح:

مجری اول: هاجر اسماعیل زاده

مجری دوم: مسعود اسدی

مجری سوم: مریم کرامتکار

همکاران طرح:

میرنادر میری

تاریخ تصویب طرح: ۹۰/۸/۲۲

تاریخ پایان طرح: ۹۱/۱۱/۷

به نام خداوند مهربان

چکیده پژوهش:

زمینه: شیوع رفتارهای پرخطر در نوجوانی مثل مصرف سیگار، الکل و مواد مخدر اثرات و عواقب کوتاه مدت و بلند مدت بر سلامت فرد دارد.

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی شیوع رفتارهای پرخطر در بین نوجوانان دبیرستانی شهر قزوین انجام گرفت.

روش ها: روش پژوهش حاضر توصیفی و جامعه‌ای آماری کلیه‌ی نوجوانان دختر و پسر مقطع متوسطه شهر قزوین در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۰ بودند. نمونه پژوهش شامل ۵۱۰ نفر (۲۳۹ دختر و ۲۷۱ پسر) بودند که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه جمعیت شناختی و پرسشنامه تعدیل شده سیستم نظارت بر رفتارهای پرخطر نوجوانان^۱ (نسخه ۲۰۱۱) بود. داده‌ها با استفاده از جداول فراوانی و درصد و آزمونهای مجذور کای، آزمون ناپارامتریک تای بی کندال و آزمون وی کرامرز و T test تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: تجربه مصرف و مصرف در یک ماه اخیر به ترتیب در مورد قلیان ۵۹/۲ و ۳۰/۶ درصد، در مورد سیگار ۳۲/۷ و ۸ درصد، در مورد مواد مخدر ۷/۳ و ۱/۶ درصد، در مورد الکل ۱۶/۷ و ۶/۱ درصد بود. شیوع حمل سلاح با خود به مدرسه در طول یک ماه ۹/۸ درصد، درگیری فیزیکی در مدرسه و خارج از مدرسه در طول یک سال ۲۵/۱ و ۲۴/۳ درصد و مراجعه به پزشک به علت صدمه ناشی از کتک کاری ۵/۳ درصد بود. بیشترین طرف دعوا و کتک کاری به ترتیب یک همکلاس و دوست هم جنس (۲۳/۷ درصد)، یک فرد یا دسته غریبه (۱۴/۷ درصد) و اعضای خانواده (۹ درصد) بود. داشتن فکر خودکشی، نقشه برای خودکشی و اقدام به خودکشی در یک سال به ترتیب ۱۹/۶، ۱۶/۷ و ۲۵/۷ درصد اعلام شد. رابطه دوستی با جنس مخالف در ۵۱/۵ درصد دختران و ۴۷/۲ پسران گزارش شد. به جز رفتارهای مربوط به خودکشی و دوستی با جنس مخالف بقیه رفتارهای پرخطر در پسران شیوع بیشتری نشان داد. به ترتیب ده درصد و چهارده درصد از دانش آموزان دبیرستانی گزارش کردند که در سن ۱۰ تا ۱۲ سالگی برای اولین بار یک سیگار کامل و یا قلیان مصرف کردند.

نتیجه گیری: با توجه به شیوع بالای رفتارهای پرخطر در دانش آموزان دبیرستانی لازم است سیستم نظارت بر رفتارهای پرخطر ایجاد شده و بر اساس اطلاعات اقدامات پیشگیرانه در سطح جامعه و با توجه بیشتر به این گروه سنی انجام شود.

کلید واژه ها: رفتارهای پرخطر، نوجوانان دبیرستانی، شهر قزوین.